

Жадынама

Құқықты, әркім білуі керек

Право, должен знать каждый

Памятка

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ ТУРАЛЫ КОДЕКСІ

(07.03.2023 берілген өзгерістер мен толықтырулармен)

28-бап. «Әкімшілік жауаптылыққа жататын тұлғалар»

Әкімшілік жауаптылыққа:

- 1) әкімшілік құқық бұзушылық аяқталған немесе оның жолын кескен кезде он алты жасқа толған, ақыл-есі дұрыс жеке тұлға;

434-бап. «Ұсақ бұзақылық»

1. Ұсақ бұзақылық, яғни қоғамдық орындарда былапыт сөйлеу, жеке тұлғаларға қорлап тиісу, тұрғын үй-жайларды қорлау, ортақ пайдалану орындарын, саябақтарды, скверлерді ластау, оның ішінде белгіленбеген орындарға коммуналдық қалдықтарды тастау және айналасындағыларға сыйламаушылықты білдіретін, қоғамдық тәртіпті және жеке тұлғалардың тыныштығын бұзатын басқа да осындай әрекеттер -

бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не он тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға әкеп соғады.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер -

он бес тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға әкеп соғады.

3. Осы баптың екінші бөлігінде көзделген, осы Кодекстің 50-бабының екінші бөлігіне сәйкес әкімшілік қамаққа алу қолданылмайтын адамдар жасаған әрекеттер - жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады (**50-бап. Әкімшілік қамаққа алу 2. Жүкті әйелдерге және он төрт жасқа дейінгі балалары бар әйелдерге, он сегіз жасқа толмаған адамдарға, 1 және 2-топтағы мүгедектерге, сондай-ақ елу сегіз жастан асқан әйелдерге, алтыс үш жастан асқан еркектерге және он төрт жасқа толмаған балаларын жалғыз өзі тәрбиелеп отырған еркектерге әкімшілік қамаққа алуды қолдануға болмайды**).

435-бап. «Кәмелетке толмаған адам жасаған бұзақылық»

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 293-бабының бірінші бөлігінде көзделген, он төрттен он алты жасқа дейінгі кәмелетке толмаған адам жасаған ұсақ бұзақылық немесе бұзақылық -

ата-анасына немесе оларды алмастыратын адамдарға жеті айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады. (**293-бап. Бұзақылық. 1. Бұзақылық, яғни қоғамдық тәртіпті қоғамды құрметтемеу анық көрінетін,**

азаматтарға күш қолданумен не оны қолдану қатерін төндірумен, сол сияқты бөтеннің мүлкін жоюмен немесе бүлдірумен не барынша арсыздықпен ерекшеленетін әдепсіз әрекеттер жасаумен ұштасқан аса қатыгездікпен бұзу - екі мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не алты жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады).

441-бап. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген орындарда темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды тұтынуға тыйым салуды бұзу

1. Осы баптың 1-2-бөлігінде көзделген жағдайды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған орындарда темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальян қоспасына арналған темекіні, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды тұтынуға, -

Жеке тұлғаларға он бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

1-2. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды әуе кемесінің бортында тұтыну -

Жеке тұлғаларға елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған іс-әрекет, -

Жеке тұлғаларға жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

3. Жұмыс берушінің темекі өнімдерін, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды тұтынатын адамдарға бұл үшін белгіленбеген арнайы орындарда шаралар қолданбауы -

лауазымды адамдарға, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға - жиырма бес, орта кәсіпкерлік субъектілеріне - қырық, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне алпыс айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

442-бап. «Кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз түнгі уақытта ойын-сауық мекемелерінде немесе тұрғынжайдан тыс жерде болуы»

1. Кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз сағат 22-ден таңғы 6-ға дейін ойын-сауық мекемелерінде болуы -

заңды өкілдеріне үш айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз тұрғынжайдан тыс жерде сағат 23-тен таңғы 6-ға дейін болуы -

заңды өкілдеріне ескерту жасауға әкеп соғады.

3. Осы баптың бірінші және екінші бөліктерінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер -

заңды өкілдеріне жеті айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

443-бап. «Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге қатысатын адамның заңды талабына бағынбау»

1. Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге қатысатын адамның заңды талабына бағынбау - бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет (әрекетсіздік) –

он айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не бес тәулікке дейін әкімшілік қамаққа алуға әкеп соғады.

444-бап. «Құмар ойындарға қатысу, тарту немесе рұқсат беру»

1. Құмар ойындарға (ақшаға, затқа және өзге де құндылықтарға) бұл үшін бөлінбеген орындарда қатысу, сол сияқты бұған арнайы рұқсаты жоқ адамдардың спорттық және өзге де жарыстарға ставка қабылдауы -

ойын құралдары, ақша, заттар және өзге де құндылықтар тәркілене отырып, жеке тұлғаларға екі жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Қазақстан Республикасының жиырма бір жасқа дейінгі азаматтарын құмар ойындармен және (немесе) ақшаға, заттарға және өзге де құндылықтарға бәс тігумен айналысуға тарту және рұқсат ету -

жеке тұлғаларға екі жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Жасы, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОДЕКСІ

ХАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫ ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ

(26.02.2023 берілген өзгерістер мен толықтыруларымен)

110 бап. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтар мен алкогольді тұтынудың алдын алу және шектеу

1. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелері мен олар үшін сұйықтықтарды, сондай-ақ алкогольді тұтынудың салдарларынан халықтың денсаулығын қорғауға және тәуелділіктің, оның ішінде никотинді жеткізу және темекіні тұтыну құралдарының жаңа түрлерінен туындайтын тәуелділіктің, темекіні қыздыруға арналған жүйелердің, электрондық тұтыну жүйелерінің, кальяның туындауының алдын алу және шектеу, темекі өнімдерін сатып алуға құқығы, халықтың өмірі мен денсаулығы үшін жоғары қауіп факторлары ретінде темекі бұйымдары мен алкогольді тұтынуға қатынасын қалыптастыру, халықаралық міндеттемелерге сәйкес алкоголь және темекі бұйымдарын тұтынудың таралуының алдын алу бойынша келісілген іс-қимылдар жүргізу.

2. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сатуға тыйым салынады:

- 1) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға;
- 2) он сегіз жасқа дейінгі адамдар;
- 3) темекі бұйымының ашық қораптарынан немесе темекі бұйымдарын даналап сату;
- 4) Сауда автоматтары, өзге де электрондық немесе механикалық құрылғылар арқылы сатушының тікелей қатысуынсыз жүзеге асырылады;
- 5) денсаулық сақтау, білім беру ұйымдарының, дене шынықтыру-сауықтыру, спорт және спорттық-техникалық құрылыстардың, стадиондардың ғимараттарында және аумақтарында;

6) өнімнің сапасын растайтын тиісті құжаттарсыз;

7) темекі бұйымының қорабына түсірілмеген акциздік таңбасыз;

8) егер темекі бұйымының қорабында жиырмадан кем темекі болса;

9) темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына кемінде үш зиянды қоспа - темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына орналастырылатын жүйелік улар, канцерогендік және мутагендік заттар туралы мәліметтер басылмаған;

10) темекі бұйымының қорабына, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымға, кальянға арналған Темекіге, кальян қоспасына, темекіні қыздыруға арналған жүйелерге, Темекі бұйымдары мен никотинді тұтынудың зияны туралы ескертуге түсірілмеген;

11) темекі бұйымының қорабына, тұтыну қаптамасына, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарға, кальянға арналған Темекіге, кальян қоспасына, темекіні қыздыруға арналған жүйелерге, электрондық тұтыну жүйелеріне және оларға арналған сұйықтықтарға түсірілмеген жағдайда, жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға және Он сегіз жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салу туралы жазба;

12) тұтынушыны тікелей немесе жанама түрде жаңылыстыратын ақпарат, оның ішінде "құрамында шайыры төмен", "жеңіл", "өте жеңіл", "жұмсақ", "экстра", "ультра" деген сөздер не өзге де сөз тіркестері, оның ішінде шет тілдеріндегі, басқа бұйымдарға және (немесе) тұтыну тәсілдеріне қарағанда белгілі бір бұйымдарға және (немесе) тұтыну тәсілдеріне аз зиян келтірілетіні туралы жалған әсер туғызатын, сондай-ақ тамақ өнімдерімен (тамақ қоспаларымен) қауымдастық тудыратын кез келген терминдер, сипаттамалар, белгілер, символдар немесе оның ішінде жемістермен, жидектермен, кондитерлік өнімдермен;

13) басқа тауарлармен жиынтықтар құрамында;

14) өзіне-өзі қызмет көрсету сөрелерінен;

15) балалар ассортиментінің тауарлары саудасын жүзеге асыратын сауда ұйымдарының үй-жайларында;

16) темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелері мен оларға арналған сұйықтықтарды салып және ашық көрсете отырып, жүргізіледі.

Темекі өнімдері, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдар, кальянға арналған темекі, кальян қоспасы, темекіні қыздыруға арналған жүйелер, электрондық тұтыну жүйелері және олар үшін сұйықтықтар туралы ақпарат бөлшек сауданы жүзеге асыру кезінде сатып алушылардың назарына мәтіні бір сауда

орнына көлемі 40×30 сантиметрден аспайтын қара түсті бірдей мөлшердегі әріптермен орындалған және олар үшін алфавиттік тәртіппен жасалған сатылатын өнімнің тізбесін орналастыру арқылы жеткізіледі., қандай да бір графикалық бейнелер мен суреттерді пайдаланбай сатылатын темекі өнімдерінің бағасын көрсете отырып. Сауда объектісінде сатып алушыға темекі өнімдерін, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды көрсету сатылатын темекі өнімдерінің, электрондық тұтыну жүйелерінің және олар үшін сұйықтықтардың тізбесімен танысқаннан кейін оның талап етуі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін;

17) теміржол вокзалдарының, автовокзалдардың, әуежайлардың, теңіз порттарының, өзен порттарының аумақтарында және үй-жайларында (бажсыз сауданы қоспағанда), жолаушыларды тасымалдау жөнінде қызметтер көрсетуге арналған метрополитендер станцияларында, тұрғын үй және қонақ үй қызметтерін көрсетуге, уақытша орналастыру және (немесе) уақытша тұруды қамтамасыз ету жөнінде қызметтер көрсетуге, тұрмыстық қызметтер көрсетуге арналған үй-жайларда (бажсыз сауданы қоспағанда) орналастыруға жол берілмейді.

3. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды сату жүзеге асырылатын орындарда көрінетін жерде мынадай мазмұндағы: "темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салынады" деген жазу, сондай-ақ уәкілетті орган

4. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және олар үшін сұйықтықтарды сатуды жүзеге асыратын тұлғалар сатып алушының жиырма бір жасқа толғанына күмән туындаған жағдайда міндетті:

1) жеке басын куәландыратын құжатты көрсетуді талап етуге құқылы;

2) Егер жеке басын куәландыратын құжат ұсынылмаған жағдайда, темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сатудан бас тартуға құқығы бар.

5. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, кальянға арналған темекіні, кальян қоспасын, темекіні қыздыруға арналған жүйелерді, электрондық тұтыну жүйелері мен оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуға тыйым салынады:

- 1) білім беру ұйымдарының үй-жайларында және аумағында, сондай-ақ кәмелетке толмағандардың демалуына арналған ұйымдарда;
- 2) денсаулық сақтау ұйымдарының үй-жайларында;
- 3) қоғамдық тамақтандыру пункттерінде;
- 4) мәдениет объектілерінде, музейлерде, кітапханаларда және дәрісханаларда, кинотеатрларда, театрларда, цирктерде, концерттік, тамашалау және көрме залдарында, спорт ұйымдарында және дене шынықтыру-сауықтыру ұйымдарында, спорт ареналарында және жаппай демалуға арналған басқа да құрылыстарда;
- 5) түнгі клубтарда, дискотекаларда;
- 6) жергілікті және алыс қатынастағы поездарда, әуе, теңіз және өзен көлігі кемелерінде, сондай-ақ қалалық, қала маңындағы және қалааралық автомобиль қоғамдық көлігінің салондарында, метрода, жолаушылар мен бағажды автомобильмен тұрақты және тұрақты емес тасымалдауды жүзеге асыратын жалпы пайдаланудағы көлікте, таксиде;
- 7) әуежайлардың, теміржол, автомобиль және су вокзалдарының ғимараттарында, қоғамдық көліктің жабық аялдамаларында;
- 8) мемлекеттік органдар мен ұйымдарда;
- 9) жұмыс орындары және жұмыс аймақтары болып табылатын үй-жайларда;
- 10) үйлердің кіреберістерінде;
- 11) автожанармай құю станцияларының үй-жайларында және аумағында;
- 12) балалар алаңдарында;
- 13) жерасты өткелдерінде;
- 14) автомобиль көлік құралында кәмелетке толмаған адамдар болған уақытта оларда болуға тиіс.

ЖАСЫ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Мемлекеттік жастар саясаты туралы

(26.02.2023 берілген өзгерістер мен толықтырулармен)

1-бап. «Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар»

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) жас маман - жиырма тоғыз жасқа толмаған, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген және білім туралы құжатта көрсетілген мамандық бойынша үш жылдан аспайтын уақыт жұмыс істеп жүрген Қазақстан Республикасының азаматы;

2) жас отбасы - ерлі-зайыптылардың екеуі де жиырма тоғыз жасқа толмаған отбасы не баланы (балаларды) жиырма тоғыз жасқа толмаған ата-ананың біреуі тәрбиелейтін толық емес отбасы;

3) жастар - Қазақстан Республикасының он төрт жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі азаматтары;

4) жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым - мемлекеттік жастар саясатын іске асыру үшін қажетті объектілер (үйлер, құрылыстар, ғимараттар), сондай-ақ жас азаматтардың денсаулығын сақтау, оларға білім беру, оларды тәрбиелеу, әлеуметтік қызмет көрсету, дене бітімін, рухани және имандылық тұрғысынан дамыту, олардың жұмыспен қамтылуын қамтамасыз ету және олардың қоғамдық қажеттіліктерін қанағаттандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар жүйесі;

4-1) жұмыс істеп жүрген жастар - жиырма тоғыз жасқа толмаған, жалпы білім беретін мектептердің және (немесе) техникалық және кәсіптік және (немесе) орта білімнен кейінгі және (немесе) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген және еңбек қызметін жүзеге асырып жүрген Қазақстан Республикасының азаматтары;

5) «Қазақстан жастары» ұлттық баяндамасы - мемлекеттік жастар саясатының іске асырылуын талдауды және оны жетілдіру жөніндегі ұсынымдарды қамтитын жыл сайынғы есеп;

6) мемлекеттік жастар саясаты - мемлекет жүзеге асыратын және жастарды қолдау мен дамытуға бағытталған әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастырушылық және құқықтық шаралар жүйесі;

7) мемлекеттік жастар саясаты мәселелері жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі - уәкілетті орган) - мемлекеттік жастар саясаты саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

8) өңірлік жастар форумы - жергілікті атқарушы органдар мен жастар арасындағы өзара іс-қимылдың өңірлік деңгейін қалыптастыру мақсатында өткізілетін жастар өкілдерінің форумы;

9) республикалық жастар форумы - өңірлік форумдарда сайланған жастар өкілдерінің мемлекеттік органдар мен жастар арасындағы өзара іс-қимылдың жалпыұлттық деңгейін қалыптастыру мақсатында өткізілетін форумы.

2-бап. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы заңнамасы»

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше қағидалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың қағидалары қолданылады.

3-бап. «Мемлекеттік жастар саясатының мақсаты, міндеттері және қағидааттары»

1. Мемлекеттік жастар саясатының мақсаты жастардың рухани, мәдени, білім алып, кәсіби және дене бітімінің толыққанды дамуы, шешімдер қабылдау процесіне қатысуы, ойдағыдай әлеуметтенуі және олардың әлеуетін елді одан әрі дамытуға бағыттау үшін жағдайлар жасау болып табылады.

2. Мемлекеттік жастар саясатының міндеттері:

1) жастардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау;

2) жастарды елдің әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси өміріне тарту;

3) азаматтыққа тәрбиелеу және қазақстандық патриотизм сезімін нығайту болып табылады.

3. Мемлекеттік жастар саясаты:

1) мәдени, имандылық және рухани құндылықтардың басымдығы;

2) азаматтық, жауапкершілік, еңбексүйгіштік;

3) конфессияаралық келісім мен этносаралық тағаттылық;

4) ұрпақтар сабақтастығы, отбасылық тәрбиенің басымдығы;

5) мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға жастардың қатысуы;

6) мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға ғылыми, кешенді және дәйекті көзқарас қағидааттарына негізделеді.

4-бап. «Мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары»

Мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары:

1) қолжетімді және сапалы білім беруді қамтамасыз ету, ғылыми-техникалық әлеуетті дамыту;

2) денсаулықты сақтау және нығайту, саламатты өмір салтын қалыптастыру;

- 3) жұмысқа орналасу мен жұмыспен қамту үшін жағдайлар жасау;
- 4) жастар арасында кәсіпкерлік қызметті дамыту үшін жағдайлар жасау;

2019.06.05. № 251-VI ҚР Заңымен 5) тармақша өзгертілді (бұр.ред.қара)

5) жас отбасылар және жұмыс істеп жүрген жастар үшін қолжетімді тұрғын үй жүйесін дамыту;

6) құқықтық мәдениет деңгейін арттыру, сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеушілікке тәрбиелеу;

7) экологиялық мәдениетті қалыптастыру;

8) дарынды жастарды дамытуға жәрдемдесу;

9) мәдени бос уақыт пен демалыс үшін жағдайларды қамтамасыз ету болып табылады.

28-бап. «Жастар ұйымдары»

1. Жастар ұйымы үкіметтік емес ұйым болып табылады, оның қызметі жастарды дамытуға, олардың өзін-өзі көрсетуіне, құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға, сондай-ақ жастардың әлеуметтік, мәдени, білім алу, рухани және өзге де қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталады, жастар өкілдері оның мүшелері (қатысушылары) болып табылады.

2. Жастар ұйымдары:

1) мемлекеттік жастар саясатының өзекті мәселелерін талқылауға;

2) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы консультативтік-кеңесші органдардың қызметіне;

3) республикалық және өңірлік жастар форумдарының жұмысына;

4) жастардың өзін-өзі басқару органдарының қызметіне қатысуға құқылы.

29-бап. «Жастардың волонтерлік қызметі»

1. Жастардың волонтерлік қызметі жеке және заңды тұлғалардың мүдделерінде өтеусіз негізде жүзеге асырылатын ерікті, қоғамға пайдалы қызмет болып табылады.

2. Жастардың волонтерлік қызметі саяси партияларды және діни бірлестіктерді қолдауға бағытталмауға тиіс.

30-бап. Жастардың өзін-өзі басқаруы

1. Жастардың өзін-өзі басқаруы тұлғалық және кәсіби өсу, қоғамда ойдағыдай әлеуметтену, өзінің зияткерлік және шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін жағдайлар жасау жөніндегі жастар қызметін ұйымдастыру нысаны болып табылады.
2. Жастардың өзін-өзі басқару органдары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес негізгі орта, орта (жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру), орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында және еңбек ұжымдарында құрылуы мүмкін.

Выдержка из, КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ОБ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ

(по состоянию на 07.03.2023 г.)

Статья 28. Лица, подлежащие административной ответственности

Административной ответственности подлежат:

1) физическое вменяемое лицо, достигшее к моменту окончания или пресечения административного правонарушения шестнадцатилетнего возраста;

Статья 434. Мелкое хулиганство

1. Мелкое хулиганство, то есть нецензурная брань в общественных местах, оскорбительное приставание к физическим лицам, осквернение жилых помещений, загрязнение мест общего пользования, парков, скверов, в том числе выброс коммунальных отходов в неустановленных местах, и другие подобные действия, выражающие неуважение к окружающим, нарушающие общественный порядок и спокойствие физических лиц, -

влечет штраф в размере пяти месячных расчетных показателей либо административный арест на срок до десяти суток.

2. Действия, предусмотренные частью первой настоящей статьи, совершенные повторно в течение года после наложения административного взыскания, -

влекут административный арест на срок до пятнадцати суток.

3. Действия, предусмотренные частью второй настоящей статьи, совершенные лицами, к которым административный арест в соответствии с частью второй статьи 50 настоящего Кодекса не применяется,

-влекут штраф в размере двадцати месячных расчетных показателей. («Статья 50. Административный арест» 2. Административный арест не может применяться к беременным женщинам и женщинам, имеющим детей в возрасте до четырнадцати лет, лицам, не достигшим восемнадцатилетнего возраста, инвалидам 1 и 2 групп, а также женщинам в возрасте свыше пятидесяти восьми лет, мужчинам свыше шестидесяти трех лет и мужчинам, в одиночку воспитывающим детей, не достигших четырнадцатилетнего возраста.)

Статья 435. Хулиганство, совершенное несовершеннолетним

Мелкое хулиганство или хулиганство, предусмотренное частью первой статьи 293 Уголовного кодекса Республики Казахстан, совершенное несовершеннолетним в возрасте от четырнадцати до шестнадцати лет,

-влечет штраф на родителей или лиц, их заменяющих, в размере семи месячных расчетных показателей. (Выдержка из, Уголовного Кодекса РК (по состоянию на 26.03.2023 г.) Статья 293. Хулиганство часть 1. Хулиганство, то есть особо дерзкое нарушение общественного порядка, выражающее явное неуважение к обществу, сопровождающееся применением насилия к гражданам либо угрозой его применения, а равно уничтожением или повреждением чужого имущества, либо совершением непристойных действий, отличающихся исключительным цинизмом, - наказывается штрафом в размере до двух тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до шестисот часов, либо ограничением свободы на срок до двух лет, либо лишением свободы на тот же срок)

Статья 441. Нарушение запрета потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в местах, в которых законодательством Республики Казахстан он установлен

1. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в местах, в которых законодательством Республики Казахстан установлен запрет, за исключением случая, предусмотренного частью 1-2 настоящей статьи, -

влечет штраф на физических лиц в размере пятнадцати месячных расчетных показателей.

1-2. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, на борту воздушного судна -

влечет штраф на физических лиц в размере пятидесяти месячных расчетных показателей.

2. Действие, предусмотренное частью первой настоящей статьи, совершенное повторно в течение года после наложения административного взыскания, -

влечет штраф на физических лиц в размере двадцати месячных расчетных показателей.

3. Непринятие работодателем мер к лицам, потребляющим табачные изделия, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табак для кальяна, кальянную смесь, системы для нагрева табака, электронные системы потребления и жидкостей для них, в не определенных для этого специальных местах -

влечет штраф на должностных лиц, субъектов малого предпринимательства или некоммерческие организации в размере двадцати пяти, на субъектов

среднего предпринимательства - в размере сорока, на субъектов крупного предпринимательства - в размере шестидесяти месячных расчетных показателей.

Статья 442. Нахождение в ночное время несовершеннолетних в развлекательных заведениях или вне жилища без сопровождения законных представителей

1. Нахождение несовершеннолетних в развлекательных заведениях в ночное время без сопровождения законных представителей с 22 до 6 часов утра -

влечет штраф на законных представителей в размере трех месячных расчетных показателей.

2. Нахождение несовершеннолетних без сопровождения законных представителей вне жилища с 23 до 6 часов утра -

влечет предупреждение на законных представителей.

3. Действия, предусмотренные частями первой и второй настоящей статьи, совершенные повторно в течение года после наложения административного взыскания, -

влекут штраф на законных представителей в размере семи месячных расчетных показателей.

Статья 443. Неповиновение законному требованию лица, участвующего в обеспечении общественного порядка

1. Неповиновение законному требованию лица, участвующего в обеспечении общественного порядка, -

влечет штраф в размере пяти месячных расчетных показателей.

2. Действие (бездействие), предусмотренное частью первой настоящей статьи, совершенное повторно в течение года после наложения административного взыскания, -

влечет штраф в размере десяти месячных расчетных показателей либо административный арест до пяти суток.

Статья 444. Участие, вовлечение или допуск к азартным играм

1. Участие в азартных играх (на деньги, вещи и иные ценности) в неотведенных для этого местах, а равно принятие ставок на спортивные и иные состязания лицами, не имеющими на то специального разрешения, -

влекут штраф на физических лиц в размере двухсот месячных расчетных показателей с конфискацией игральные принадлежности, денег, вещей и иных ценностей.

2. Вовлечение и допуск граждан Республики Казахстан в возрасте до двадцати одного года в занятия азартными играми и (или) пари на деньги, вещи и иные ценности -

влекут штраф на физических лиц в размере двухсот месячных расчетных показателей.

Выдержка из, КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

О ЗДОРОВЬЕ НАРОДА И СИСТЕМЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

(по состоянию на 26.02.2023 г.)

Статья 110. Профилактика и ограничение потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, и алкоголя

1. Профилактика и ограничение потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, а также алкоголя направлены на защиту здоровья населения от последствий их потребления и предупреждение возникновения зависимости, в том числе вызываемой новыми видами средств доставки никотина и потребления табака, систем для нагрева табака, электронных систем потребления, кальяна, введение возрастного ценза для лиц, имеющих право приобретать табачные изделия, формирование отношения населения к потреблению табачных изделий и алкоголя как к факторам высокого риска для жизни и здоровья, проведение согласованных действий по профилактике распространения потребления алкоголя и табачных изделий согласно международным обязательствам.

2. Запрещается продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них:

- 1) лицам в возрасте до двадцати одного года;
- 2) лицами в возрасте до восемнадцати лет;
- 3) из открытых пачек табачного изделия или штучная продажа табачных изделий;
- 4) без непосредственного участия продавца посредством торговых автоматов, иных электронных или механических устройств;

5) в зданиях и на территориях организаций здравоохранения, образования, физкультурно-оздоровительных, спортивных и спортивно-технических сооружений, стадионов;

6) без соответствующих документов, подтверждающих качество продукции;

7) без нанесенной на пачку табачного изделия акцизной марки;

8) если пачка табачного изделия содержит менее двадцати сигарет;

9) без нанесенных на пачку табачного изделия, упаковку табачного изделия сведений о не менее трех вредных соединениях - системных ядах, канцерогенных и мутагенных веществах, размещаемых на пачке табачного изделия, упаковке табачного изделия;

10) без нанесенного на пачку табачного изделия, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, предупреждения о вреде потребления табачных изделий и никотина;

11) без нанесенной на пачку табачного изделия, потребительскую упаковку, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, надписи о запрете продажи лицам в возрасте до двадцати одного года и лицами в возрасте до восемнадцати лет;

12) на которых содержится информация, прямо или косвенно вводящая потребителя в заблуждение, в том числе такие слова как «с низким содержанием смол», «легкие», «очень легкие», «мягкие», «экстра», «ультра» либо иные словосочетания, в том числе на иностранных языках, любые термины, описания, знаки, символы или иные обозначения, создающие ложное впечатление о меньшем вреде определенных изделий и (или) способов потребления по сравнению с другими изделиями и (или) способами потребления, а также вызывающие ассоциации с пищевыми продуктами (пищевыми добавками), в том числе с фруктами, ягодами, кондитерскими изделиями;

13) в составе наборов с другими товарами;

14) с полок самообслуживания;

15) в помещениях торговых организаций, осуществляющих торговлю товарами детского ассортимента;

16) с выкладкой и открытой демонстрацией табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них.

Информация о табачной продукции, в том числе изделиях с нагреваемым табаком, табаке для кальяна, кальянной смеси, системах для нагрева табака, электронных системах потребления и жидкостях для них, при осуществлении розничной торговли

доводится до сведения покупателей посредством размещения перечня продаваемой продукции, текст которого выполнен буквами одинакового размера черного цвета на белом фоне размером не более 40×30 сантиметров на одно место торговли и который составлен в алфавитном порядке, с указанием цены продаваемой табачной продукции без использования каких-либо графических изображений и рисунков. Демонстрация покупателю в торговом объекте табачной продукции, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, может осуществляться по его требованию после ознакомления с перечнем продаваемой табачной продукции, электронных систем потребления и жидкостей для них;

17) на территориях и в помещениях (за исключением беспошлинной торговли) железнодорожных вокзалов, автовокзалов, аэропортов, морских портов, речных портов, на станциях метрополитенов, предназначенных для оказания услуг по перевозкам пассажиров, в помещениях, предназначенных для предоставления жилищных и гостиничных услуг, услуг по временному размещению и (или) обеспечению временного проживания, бытовых услуг.

3. В местах, где осуществляется продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, на видном месте должны быть размещены надпись следующего содержания: «Запрещена продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, лицам в возрасте до двадцати одного года», а также предупреждение о вреде курения, утвержденное уполномоченным органом.

4. Лица, осуществляющие продажу табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в случае возникновения сомнения в достижении покупателем двадцати одного года обязаны:

1) требовать предъявления документа, удостоверяющего личность;

2) отказать в продаже табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в том случае, если не был предъявлен документ, удостоверяющий личность.

5. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, запрещается:

1) **в помещениях и на территории организаций образования**, а также в организациях для отдыха несовершеннолетних;

2) в помещениях организаций здравоохранения;

- 3) в пунктах общественного питания;
- 4) в объектах культуры, музеях, библиотеках и лекториях, кинотеатрах, театрах, цирках, концертных, смотровых и выставочных залах, организациях спорта и физкультурно-оздоровительных организациях, на спортивных аренах и других сооружениях, предназначенных для массового отдыха;
- 5) в ночных клубах, на дискотеках;
- 6) в поездах местного и дальнего сообщения, на судах воздушного, морского и речного транспорта, а также в салонах городского, пригородного и междугороднего автомобильного общественного транспорта, в метро, в транспорте общего пользования, осуществляющем регулярные и нерегулярные автомобильные перевозки пассажиров и багажа, такси;
- 7) в зданиях аэропортов, железнодорожных, автомобильных и водных вокзалов, на закрытых остановках общественного транспорта;
- 8) в государственных органах и организациях;
- 9) в помещениях, являющихся рабочими местами и рабочими зонами;
- 10) в подъездах домов;
- 11) в помещениях и на территории автозаправочных станций;
- 12) на детских площадках;
- 13) в подземных переходах;
- 14) в автомобильном транспортном средстве во время нахождения в них несовершеннолетних лиц.

Выдержка из, ЗАКОНА

РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

О государственной молодежной политике

(по состоянию на 26.02.2023 г.)

Статья 1. Основные понятия, используемые в настоящем Законе

В настоящем Законе используются следующие основные понятия:

- 1) молодой специалист - гражданин Республики Казахстан, не достигший возраста двадцати девяти лет, освоивший образовательные учебные программы в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и

послевузовского образования и работающий не более трех лет по специальности, указанной в документе об образовании;

2) молодая семья - семья, в которой оба супруга не достигли возраста двадцати девяти лет, либо неполная семья, в которой ребенка (детей) воспитывает один из родителей, не достигший возраста двадцати девяти лет;

3) молодежь - граждане Республики Казахстан от четырнадцати до двадцати девяти лет;

4) социальная инфраструктура для молодежи - система необходимых для реализации государственной молодежной политики объектов (зданий, строений, сооружений), а также организаций, которые осуществляют деятельность по охране здоровья, образованию, воспитанию, социальному обслуживанию, физическому, духовному и нравственному развитию молодых граждан, обеспечению их занятости и удовлетворению их общественных потребностей;

4-1) работающая молодежь - граждане Республики Казахстан, не достигшие возраста двадцати девяти лет, освоившие образовательные учебные программы общеобразовательных школ и (или) организаций технического и профессионального и (или) послесреднего, и (или) высшего, и (или) послевузовского образования и осуществляющие трудовую деятельность;

5) национальный доклад «Молодежь Казахстана» - ежегодный отчет, содержащий анализ реализации государственной молодежной политики и рекомендации по ее совершенствованию;

6) государственная молодежная политика - система социально-экономических, организационных и правовых мер, осуществляемых государством и направленных на поддержку и развитие молодежи;

7) уполномоченный орган по вопросам государственной молодежной политики (далее - уполномоченный орган) - центральный исполнительный орган, осуществляющий руководство и межотраслевую координацию в сфере государственной молодежной политики;

8) региональный форум молодежи - форум представителей молодежи, проводимый в целях формирования регионального уровня взаимодействия между местными исполнительными органами и молодежью;

9) республиканский форум молодежи - форум представителей молодежи, избранных на региональных форумах, проводимый в целях формирования общенационального уровня взаимодействия между государственными органами и молодежью.

Статья 2. Законодательство Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики

1. Законодательство Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики основывается на Конституции Республики Казахстан и состоит из настоящего Закона и иных нормативных правовых актов Республики Казахстан.

2. Если международным договором, ратифицированным Республикой Казахстан, установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международного договора.

Статья 3. Цель, задачи и принципы государственной молодежной политики

1. Целью государственной молодежной политики является создание условий для полноценного духовного, культурного, образовательного, профессионального и физического развития молодежи, участия в процессе принятия решений, успешной социализации и направления ее потенциала на дальнейшее развитие страны.

2. Задачами государственной молодежной политики являются:

- 1) защита прав и законных интересов молодежи;
- 2) вовлечение молодежи в социально-экономическую и общественно-политическую жизнь страны;
- 3) воспитание гражданственности и укрепление чувства казахстанского патриотизма.

3. Государственная молодежная политика основывается на принципах:

- 1) приоритета культурных, нравственных и духовных ценностей;
- 2) гражданственности, ответственности, трудолюбия;
- 3) межконфессионального согласия и межэтнической толерантности;
- 4) преемственности поколений, приоритета семейного воспитания;
- 5) участия молодежи в формировании и реализации государственной молодежной политики;
- 6) научного, комплексного и последовательного подхода в формировании и реализации государственной молодежной политики.

Статья 4. Основные направления государственной молодежной политики

Основными направлениями государственной молодежной политики являются:

- 1) обеспечение доступного и качественного образования, развитие научно-технического потенциала;
- 2) сохранение и укрепление здоровья, формирование здорового образа жизни;
- 3) создание условий для трудоустройства и занятости;
- 4) создание условий для развития предпринимательской деятельности среди молодежи;
- 5) развитие системы доступного жилья для молодых семей и работающей молодежи;
- 6) повышение уровня правовой культуры, воспитание нетерпимости к проявлениям коррупции;
- 7) формирование экологической культуры;
- 8) содействие развитию талантливой молодежи;
- 9) обеспечение условий для культурного досуга и отдыха.

Статья 28. Молодежные организации

1. Молодежная организация является неправительственной организацией, деятельность которой направлена на развитие, самореализацию, защиту прав и законных интересов молодежи, а также удовлетворение социальных, культурных, образовательных, духовных и иных потребностей молодежи, членами (участниками) которой являются представители молодежи.

2. Молодежные организации вправе принимать участие в:

- 1) обсуждении актуальных вопросов государственной молодежной политики;
- 2) деятельности консультативно-совещательных органов в сфере государственной молодежной политики;
- 3) работе республиканского и регионального форумов молодежи;
- 4) деятельности органов молодежного самоуправления.

Статья 29. Волонтерская деятельность молодежи

1. Волонтерской деятельностью молодежи является добровольная общественно полезная деятельность, осуществляемая на безвозмездной основе в интересах физических и юридических лиц.

2. Волонтерская деятельность молодежи не может быть направлена на поддержку политических партий и религиозных объединений.

Статья 30. Молодежное самоуправление

2. Органы молодежного самоуправления могут создаваться в организациях основного среднего, среднего (общего среднего, технического и профессионального образования), послесреднего, высшего, послевузовского образования и трудовых коллективах в соответствии с законодательством Республики Казахстан.